

Rateudvikling for selvmordsforsøg og selvskade 2019-2023

Af akademisk medarbejder cand.scient. Agnieszka Konieczna

Center for Selvmordsforskning præsenterer udviklingen i selvmordsforsøgs- og selvskaderaterne for perioden 2019-2023. Selvmordsforsøg og selvskade i Danmark registreres i Landspatientregisteret (LPR-3), der administreres af Sundhedsdatastyrelsen og lagres og offentliggøres i Register for Selvmordsforsøg og Register for Selvskade.

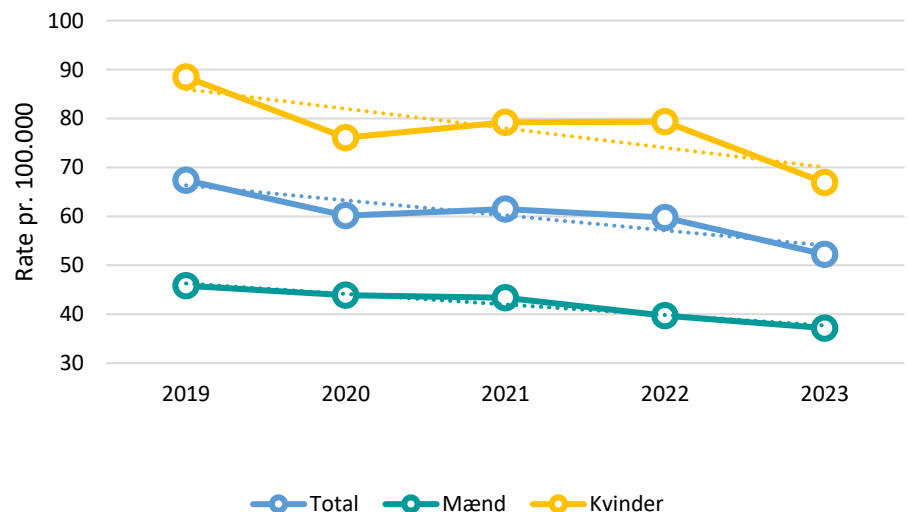
Vigtigste pointer

- Selvmordsforsøgsraten har været faldende for både kvinder og mænd i perioden 2019-2023
- Forgiftning er blandt de meste anvendte metoder til selvmordsforsøg for både mænd og kvinder
- Kvinder udgør en større del af de registrerede selvskader over årene 2019-2023
- Udviklingen i selvskaderater har været stigende for både kvinder og mænd i perioden 2019-2023
- Der er regionale forskelle i både raterne for selvmordsforsøg og selvskade.

Selvmordsforsøg blandt mænd og kvinder

Figur 1 viser selvmordsforsøgsrater for mænd og kvinder samt totalen opgjort for perioden 2019-2023. I 2023 var der i alt 2613 selvmordsforsøg (over 15 år) fordelt på 919 mænd og 1694 kvinder. Det svarer til 37,2 selvmordsforsøg pr. 100.000 mænd over 15 år og 66,9 selvmordsforsøg pr. 100.000 kvinder over 15 år. Det ses af figuren, at selvmordsforsøgsraten for både mænd og kvinder samt total er faldende gennem perioden. Faldet har været mest markant for kvinder og mindre for mænd. Raten for kvinder faldt med 24%, mens fald i raten blandt mænd udgjorde ca. 19%. Den samlede rate faldt til 52,2 selvmordsforsøg pr. 100.000 indbyggere i 2023, hvilket svarer til et fald på ca. 23%.

Figur 1. Selvmordsforsøgsrater pr. 100.000 for mænd, kvinder og total, 15+ år, 2019-2023

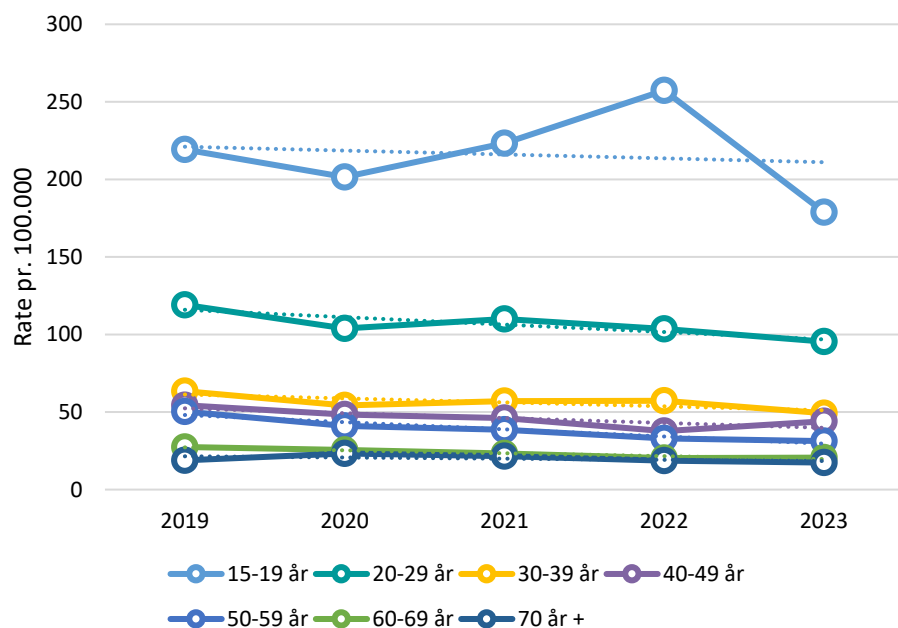

Selvmordsforsøgsrater fordelt på aldersgrupper

Mens risikoen for selvmord stiger med alderen, er risikoen for selvmordsforsøg større blandt unge. Figur 2 viser selvmordsforsøgsrater fordelt på aldersgrupper. Som det fremgår af figuren, er det især personer under 30 år, der hyppigst har et selvmordsforsøg. Aldersgruppen 15-19 år har den højeste selvmordsforsøgsrate af alle aldersgrupper, mens laveste selvmordsforsøgsrate ses i aldersgruppen 70+ år. Selvmordsforsøgsrater for alle aldersgrupper har en nedadgående tendens. Det kraftigste fald i procent kan observeres blandt de 50-59-årige efterfulgt af de 60-69-årige, mens det laveste fald ses blandt de 70+ årige.

Nyhedsbrev

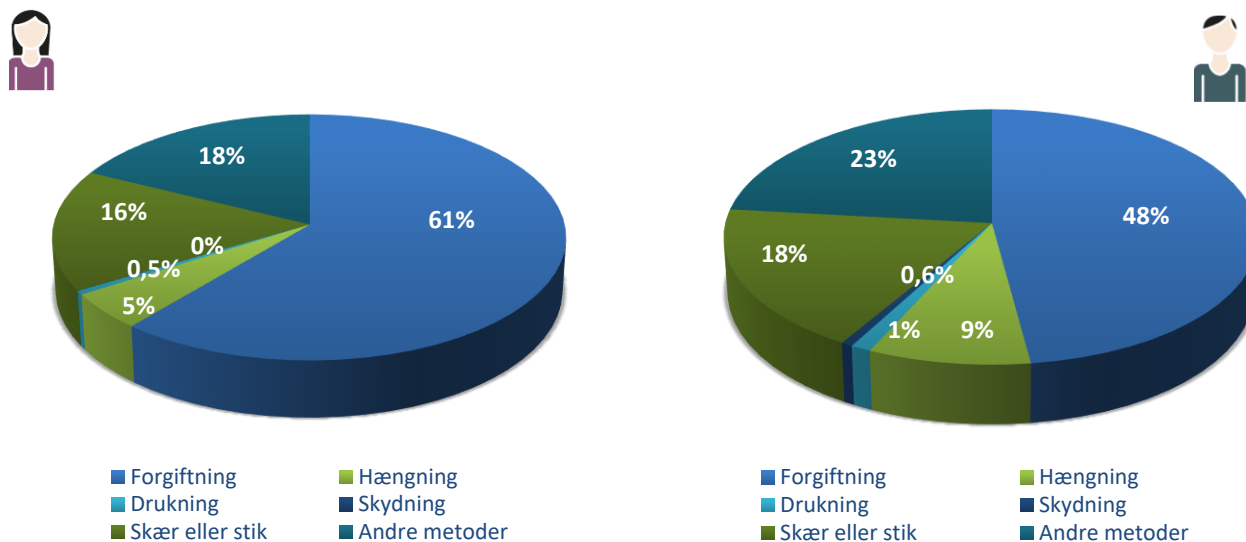
Figur 2. Selvmordsforsøgsrater pr. 100.000 i forskellige aldersgrupper, 15+ år, 2019-2023

Selvordsforsøgsmetode

Figur 3 viser selvmordsforsøgsmetoder for 15+-årige mænd og kvinder. For perioden er den mest anvendte metode blandt mænd forgiftning (48%) efterfulgt af andre metoder (23%). For kvinder er forgiftning (61%) den mest anvendte metode efterfulgt af andre metoder (18%). Kvinder i alle aldersgrupper, især unge kvinder under 30 år, anvender forgiftning. For mænd er forgiftning den mest anvendte metode i alle aldersgrupper. Mænd i alle alder, men især mænd i alderen 20-29 år, har også stor tilbøjelighed til at benytte skær eller stik med skarpe genstande som metode.

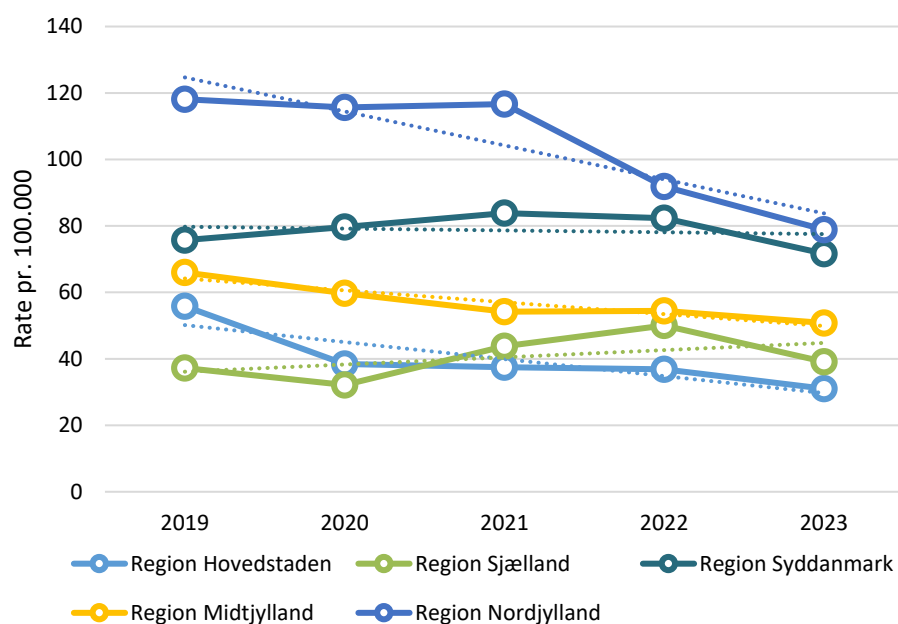
Figur 3. Selvmordsforsøgsmetoder fordelt på køn, 15+ år, (samlet procentandel for perioden 2019-2023)

Regionale forskelle

Figur 4 viser selvmordsforsøgsraterne for de enkelte regioner. Af figuren ses det, at raterne varierer meget fra region til region samt fra år til år. Region Nordjylland, Region Midtjylland, Region Hovedstaden og Region Syddanmark har en nedadgående tendens. Region Hovedstaden og Region Nordjylland har haft det største fald (henholdsvis 44% og 33%) for perioden. Region Hovedstaden har den laveste selvmordsforsøgsrate med 31 selvmordsforsøg pr. 100.000 indbyggere i 2023, mens Region Nordjylland ligger højest med knap 80 selvmordsforsøg pr. 100.000.

Figur 4. Selvmordsforsøgsrater pr. 100.000 i regionerne, 15+ år, 2019-2023

Definition af selvskade i LPR3

I LPR3 defineres selvskade som en residual hændelse, dvs. en bevist selvtilføjet skade, som ikke opfylder definitionen på selvmordsforsøg. I LPR3 omfatter selvskade bl.a. "cuttere" og forgiftninger med svage smertestillende lægemidler som selvskadende handling, hvor der ikke er tale om selvmordsforsøg¹.

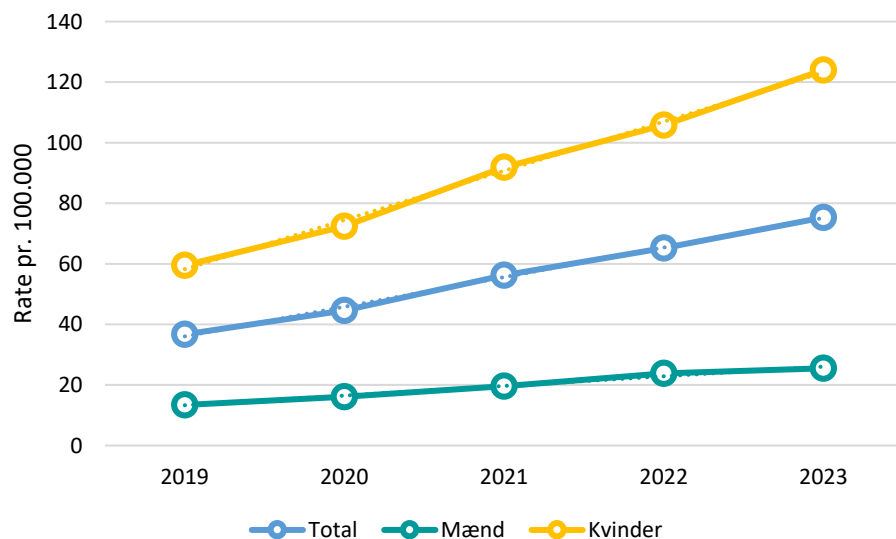
Selvskade blandt mænd og kvinder

Figur 5 viser selvskaderater for mænd og kvinder samt totalen opgjort for perioden 2019-2023. I 2023 var der i alt registreret 3769 selvskader (over 15 år) fordelt på 630 mænd og 3139 kvinder. Det svarer til et antal på knap 26 selvskader pr. 100.000 mænd over 15 år og 124 selvskader pr. 100.000 kvinder over 15 år. Nedenstående figur viser, at selvskaderaten for både mænd og kvinder samt totalen er stigende gennem perioden. Stigning har været mest markant for kvinder. Raten for kvinder steg med 108% fra 2019 til 2023, mens stigning i raten blandt mænd udgjorde ca. 90%. Den samlede rate steg til ca. 75,3 selvskader pr. 100.000 i 2023, hvilket svarer til en stigning på ca. 105%.

¹ Sundhedsdatastyrelsen, 2024. VEJLEDNING Indberetningsvejledning til Lands-patientregisteret Version 4.0, *Sundhedsdatastyrelsen*.

Nyhedsbrev

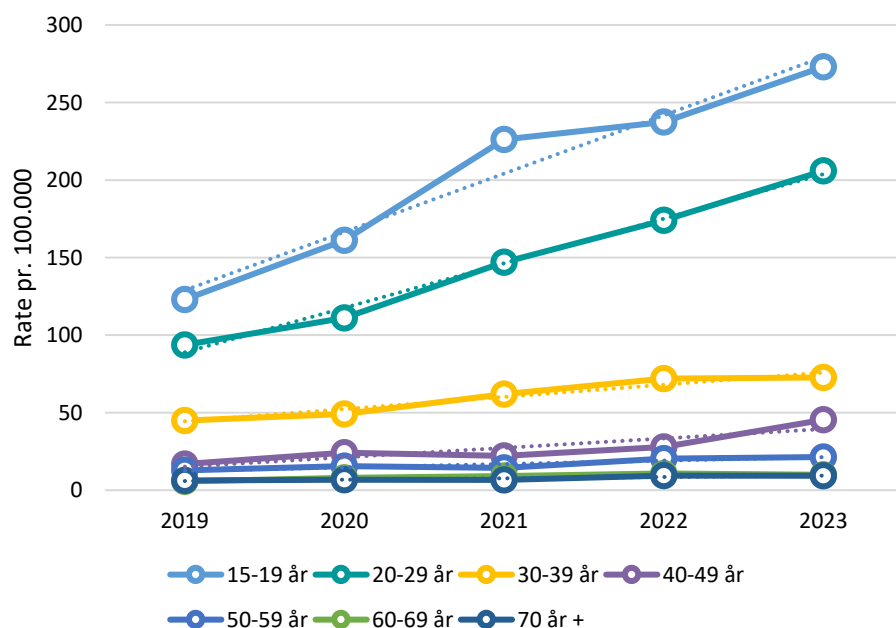
Figur 5. Selvskaderater pr. 100.000 for mænd, kvinder og total, 15+ år, 2019-2023

Selvskaderater fordelt på aldersgrupper

Risikoen for selvskade er større blandt unge end ældre. Figur 6 viser selvskaderater fordelt på aldersgrupper. Som det fremgår af figuren, er det især personer under 30 år, der hyppigst skader sig selv. Aldersgrupper 15-19 år og 20-29 år har de højeste selvskaderater af alle aldersgrupper, mens laveste selvskaderater ses i aldersgruppen 60-69 år og 70+ år. Selvskaderater for alle aldersgrupper har en opadgående tendens. Den kraftigste stigning kan observeres blandt de 40-49-årige efterfulgt af de 20-29-årige, mens den laveste stigning ses blandt de 70+ årige.

Figur 6. Selvskaderater pr. 100.000 i forskellige aldersgrupper, 15+ år, 2019-2023

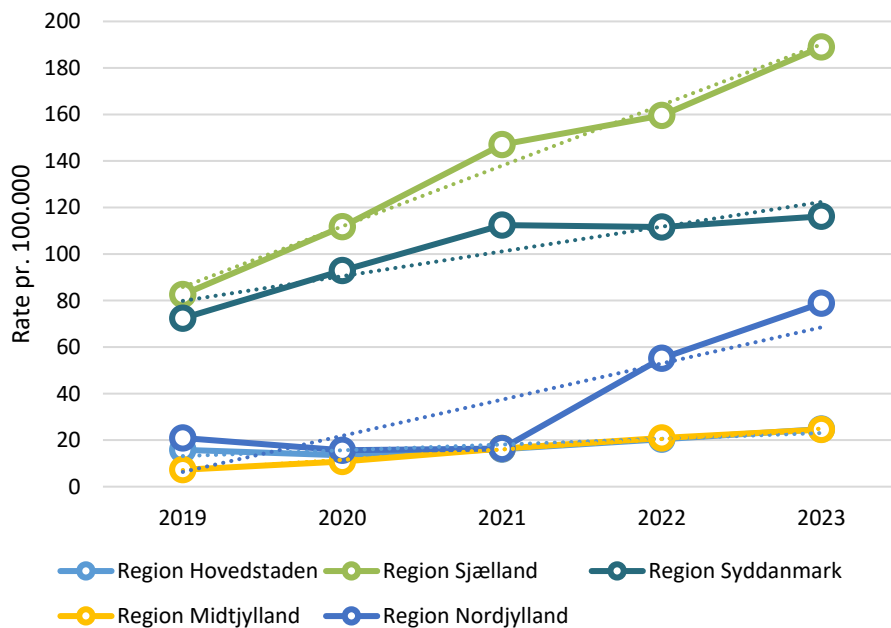

Nyhedsbrev

Regionale forskelle

Figur 7 viser selvskaderater for de enkelte regioner. Af figuren ses det, at raterne varierer meget fra region til region og fra år til år. I alle regioner ses en opadgående tendens. Region Nordjylland og Region Midtjylland har haft den største stigning (henholdsvis 277% og 238%) for perioden. Region Midtjylland har den laveste selvskaderate med knap 25 selvskade pr. 100.000 i 2023, mens Region Sjælland ligger højest med 189 selvskade pr. 100.000 i det seneste år.

Figur 7. Selvskaderater pr. 100.000 i regionerne, 15+ år, 2019-2023

Yderligere oplysninger

LPR3 er en ny version af det tidligere LPR2 register. Udvikling over selvmordsforsøg og selvskade for perioden skal fortolkes med forsigtighed, da ændringerne i raterne kan skyldes ændret kontaktmodel, registreringspraksis, ændret strukturering af data i LPR3 fra og med 2019 og/eller regionale forskelle i registreringspraksis. Ændring af registrering af selvmordsforsøg i LPR3 betyder, at selvmordsforsøgsraten bliver lavere, som en konsekvens af at selvmordsforsøg og selvskade (tilsigtet selvskade) bliver registreret i to forskellige kategorier. LPR3 adskiller sig fra datamodellen for LPR2 på flere måder, blandt andet er LPR3 forløbsbaseret (hvor muligt), hvorimod LPR2 er kontaktbaseret. Data i LPR3 er struktureret således at der differentieres mellem selvskade og selvmordsforsøg, hvilket LPR2 ikke gjorde på samme måde. En anden mulig forklaring på lavere forsøgsrater kan være, at relativt flere reelle selvmordsforsøg i 2019 og frem er fejlregistreret som selvskader eller ulykker.

Data vedr. selvmordsforsøg og selvskade er udtrukket fra Landspatientregister (LPR3) og viser nye, opdaterede tal. Rateberegningerne er sket på baggrund af en algoritme. Algoritmen kan downloades fra www.selvmondsforskning.dk under statistikbanken. Center for Selvmordsforskning anbefaler at man ikke direkte sammenligner selvmordsforsøgsrater fra LPR2 med rater fra LPR3.